

ΝΙΚΟΣ
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΟΚ

1926-2026

ΟΙ **100+1** ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ
ΑΓΩΝΕΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΑΟΚ
1926-2026

ΟΙ 100+1 ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ
ΑΓΩΝΕΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Πρώτη έκδοση Απρίλιος 2026

Επιμέλεια – διόρθωση τυπογραφικών δοκιμών Μαρία Γονιδάκη

Σχεδιασμός εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

Σελιδοποίηση Μαριολένη Αντύπα

© 2026, Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

και Νίκος Γιαννόπουλος

ISBN 978-618-03-4861-3

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84867

Κ.Ε.Π. 6599, Κ.Π. 23149

Δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του βιβλίου με σκοπό την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Το παρόν έργο προστατεύεται από τη διαδικασία εξόρυξης κειμένου και δεδομένων (Άρθρο 4(3) Οδηγία (ΕΕ) 2019/790).

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003500

metaixmio.gr • metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

• Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433

• Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

ΝΙΚΟΣ
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΟΚ
1926-2026

ΟΙ **100+1** ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ
ΑΓΩΝΕΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	11
1. Ασπρόμαυρη κλωστή δεμένη, στην ανέμη τυλιγμένη.....	15
2. Ο «Δικέφαλος» επιστρέφει στη φωλιά του.....	21
3. Νεοφώτιστος πρωταθλητής.....	28
4. Πρωταθλητής χωρίς τίτλο!.....	32
5. Τρίγωνα, κάλαντα!.....	37
6. Το πρώτο πρωτάθλημα!.....	42
7. Το καμάρι του βορρά.....	46
8. Το τελευταίο ματς των ηρώων.....	49
9. Στη μνήμη του αρχηγού.....	53
10. Ο τίτλος βάφτηκε ασπρόμαυρος!.....	56
11. Η αυγή της «χρυσής εποχής».....	60
12. Το δεύτερο αίτητο!.....	64
13. Ξεχνώντας την ήττα!.....	67
14. Το αφεντικό της πόλης.....	70
15. Η πρώτη σέντρα στον «ναό» της Τούμπας.....	73
16. Το ταξίδι ξεκινά.....	79
17. Η απορία του Πούσκας.....	83
18. Στάνταρ άσος!.....	87
19. Το τρόπαιο του «Μεγαλέξανδρου».....	92
20. Είναι η φωτογραφία τέχνη;.....	97
21. Η πρώτη ευρωπαϊκή πρόκριση.....	102
22. Δαμάζοντας τα «λιοντάρια».....	105

23. Μια παράσταση χωρίς κάμερες	108
24. Το ξεχασμένο κύπελλο	111
25. Απέναντι σε όλους και σε όλα!	114
26. «Τούμπα 5-0»	119
27. Ο «Μεγαλέξανδρος» κλέβει τη λάμψη του «ιπτάμενου Ολλανδού»	122
28. Η «τεσσάρα» του Φαλήρου	129
29. Η γιατριά μιας πληγής	133
30. Ένα σκαλοπάτι πριν από τον τίτλο	137
31. «Εκρίθη ο τίτλος!»	140
32. Το πρωτάθλημα στα νύχια του «Δικεφάλου»	144
33. Η μέρα που έκλαψε η Τούμπα	147
34. Στα χεριά του «φονιά»	153
35. Ωραίοι και σομπ	157
36. Από την αυτοχειρία στην πρόκριση	160
37. Ο «φονιάς» ξανά στον τόπο του εγκλήματος	163
38. Ένα γκολ βγαλμένο από σελίδες κόμικ	167
39. Το «μπλόκο» της Τούμπας	173
40. Η «σφαγή» του Μονάχου	177
41. Διπλό τίτλου στο ΟΑΚΑ	183
42. «Και σε πέντε, έξι εβδομάδες θα είμαστε πρωταθλητές» ..	186
43. Αγγίζοντας τον τίτλο	190
44. Η νύχτα της μεγάλης ανατροπής	193
45. Πρωτάθλημα ξανά!	197
46. Η ιστορική «εξάρα» των Σερρών	201
47. Το «χρυσό αγόρι» υποκλίνεται στην Τούμπα	205
48. «Απόδραση» από το Μέχελεν	211
49. «Ασπρόμαυρος» περίπατος στου Χαριλάου!	215
50. Το απίστευτο ρεκόρ του Mr Foul	219
51. Η ανατροπή του αιώνα!	222
52. Η κανονιά στους «κανονιέρηδες»	226
53. «Zissis the end»	230

54. Το τελευταίο φτερούγισμα του «αετόπουλου».....	234
55. Η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή νίκη	239
56. Αποχαιρετισμός στα «αετόπουλα».....	243
57. Καλοκαιρινοί έρωτες	247
58. Ο διάβολος με πατερίτσες!	251
59. Από τον θρίαμβο της Ζυρίχης στην κλήρωση της Γενεύης	257
60. Σήκωσέ το το... «τιμημένο!»	261
61. Το δάκρυ του «Ινδιάνου»	267
62. «ΠΑΟΚ ζούμε, στην Πόλη να σε δούμε».....	273
63. Εάλω η Πόλις!	277
64. Τορπιλίζοντας το «κίτρινο υποβρύχιο»	282
65. Το Λονδίνο έπεσε.....	286
66. Η νίκη των αδιάφορων	292
67. Το colro grosso της Φλωρεντίας	297
68. Στο «καμίνι» της Τούμπας	301
69. Το τέλος της «ανομβρίας».....	305
70. Η ρεβάνς.....	309
71. «Βασιλιάς» στη Βασιλεία	316
72. Μια μυθική ανατροπή	319
73. Το ένστικτο του σκόρερ	323
74. Μήνυμα τίτλου.....	327
75. Χορεύοντας στο χιόνι.....	330
76. ΑΚ-47 (Avtomat Kalashnikova)	334
77. Καλπάζοντας προς τον τίτλο	338
78. Passamos (περάσαμε).....	341
79. Η δικαίωση του Ποντίου.....	344
80. The invincibles (οι αήττητοι)	348
81. Μυθικό νταμπλ	351
82. Τα ασπρόμαυρα όνειρα ενός πιτσιρικά	355
83. Η εκδίκηση	359
84. Μια ασπρόμαυρη «θύελλα»	363

85. Η δικαίωση του Πάμπλο.	366
86. Το «σπάσιμο» της κατάρας	371
87. Ο ματωμένος αρχηγός.....	375
88. Περίπατος στη Λεωφόρο	379
89. Η ζωγραφιά του «μικρού πρίγκιπα»	383
90. 42 χρόνια μετά.....	388
91. Η νύχτα του «στρατηγού»	392
92. Αψίδα θριάμβου στη Φρανκφούρτη.....	396
93. Total football.....	400
94. Μια μυθική βραδιά!.....	403
95. Πολύ σκληρός για να πεθάνει	408
96. Το δικαίωμα στο όνειρο	412
97. Με την κούπα στο μυαλό.....	415
98. Πρωταθλητές μάγκες!	419
99. Η μεγαλύτερη νίκη του «Δικεφάλου»	426
100. Μια απίθανη ανατροπή.....	430
«Η απουσία σας μας βαραίνει, η μνήμη σας μας ενώνει» (ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ Σ.Φ. ΠΑΟΚ ΑΘΗΝΩΝ)	434
Βιβλιογραφία.....	447

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Εάν είναι ένα είδος παοκτσή που ζηλεύω, είναι αυτό του Αθηναίου. Τους συναντώ σε κάτι απίθανα γήπεδα... και εντυπωσιάζομαι από το πάθος που διακρίνω στον λοβό των ματιών τους.

Σε αντίθεση με όλους εμάς τους Βόρειους που “γεννηθήκαμε” μέσα στον ΠΑΟΚ... οι Αθηναίοι παοκτσήδες ανακάλυψαν μόνοι τους το DNA της μεγάλης ομάδας» έγραφε ο συγγραφέας, εκδότης και γνωστός οπαδός του «Δικεφάλου του Βορρά» Χρήστος Ζαμπούνης, 20 χρόνια πριν, στην εφημερίδα *Sportime*. Ένας απ’ αυτό το είδος παοκτσή είμαι και εγώ. Το όνειρο να φορέσω μια μέρα την ασπρόμαυρη φανέλα έσβησε, λόγω παντελούς έλλειψης ταλέντου, στα στενά όρια της χωμάτινης αλάνας της γειτονιάς μου. Το όνειρο όμως να γράψω για την ομάδα της καρδιάς μου έγινε πραγματικότητα χάρη στον εκδότη, κ. Νώντα Παπαγεωργίου, ο οποίος δέχθηκε να αναλάβει την έκδοση ενός βιβλίου με τόσο ιδιαίτερη θεματολογία.

Στο βιβλίο αυτό, παρουσιάζονται, με χρονολογική σειρά, οι 100 + 1 σπουδαιότεροι αγώνες του «Δικεφάλου του Βορρά», από την προεμίρα του στους αγωνιστικούς χώρους μέχρι τους πρόσφατους θριάμβους. Στα κείμενα, προϊόν εξαντλητικής αρχειακής έρευνας, συνυπάρχουν το πάθος του οπαδού και η ψυχραιμη ματιά του ιστορικού.

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου ξεπηδούν γνωστοί και άγνωστοι ήρωες. Ο Ετιέν σπκώνει ψηλά το πρώτο τρόπαιο του συλλόγου, ο Κιουρτζής βγαίνει από την ψαρόβαρκα του και τρέχει προς το γήπεδο, ο Κούδας επελαύνει με τον Καφή κρεμασμένο πάνω του, ο «Καίσαρας» σκοράρει, ο Γκουερίνο σκαρφαλώνει στα κάγκελα της Θύρας 4, ο «Φονιάς» εκτελεί ακατάπαυστα, ο Τολμπά «χορεύει» στο χορτάρι, ο Ναλιτζής αποκαλύπτει το τατουάζ του, ο Γ. Χ. Γεωργιάδης ζαλίζει τους αντιπάλους του, ο Γκαρσία δαγκώνει την μπάλα, το «Αλάνι» υψώνει τη φανέλα με τον Δικέφαλο στην Πόλη, ο Βιεϊρίνια κλοτσά τη διαφημιστική ταμπέλα και... το κατεστημένο, ο «Ντέλιας» «ζωγραφίζει» και ο Τάισον υψώνει τη γροθιά του.

ΠΑΟΚ όμως σημαίνει και δάκρυ, όχι για τους χαμένους τίτλους και τις μεγάλες νίκες που μας χαμογέλασαν, αλλά γι' αυτούς που πέταξαν μακριά. Δάκρυ για τους ήρωες-αθλητές του 1940, τον «δάσκαλο» Λόραντ, τα παιδιά των Τεμπών, το «αετόπουλο» Παναγιώτη Κατσούρη, τον χαμογελαστό Νάσο Κωνσταντίνου, τα παιδιά στη Ρουμανία.

Σας καλώ να υπογράψετε την ιδρυτική διακήρυξη του ΠΑΟΚ, να πατήσετε το χώμα στο Σιντριβάνι, να παρευρεθείτε στα εγκαίνια της Τούμπας, να στριμωχτείτε στα κάγκελα της Θύρας 4, να πιείτε... τσίπουρο στις εξέδρες των Σερρών, να πανηγυρίσετε στις κερκίδες του Χάιμπουρι, να «τρολάρετε» το «Κίτρινο Τείχος» της Ντόρτμουντ, να χορέψετε μέσα στο Σουκρού Σαράτσογλου.

Και αν ο Ρουμενίγκε χρειάστηκε τη βοήθεια του διαιτητή για να προκριθεί, αν ο Μαραντόνα έσβησε το όνειρό μας, αν ο Κρόιφ ενσάρκωσε τους εφιάλτες μας, να θυμάστε ότι ο δικός μας ΠΑΟΚ δεν χάνει ποτέ!

Η συγγραφή αυτού του βιβλίου δεν θα είχε πραγματοποιηθεί

χωρίς τη στήριξη σημαντικών ανθρώπων στη ζωή μου. Ευγνωμονώ τη γυναίκα μου Δήμητρα, που με στηρίζει πάντα με υπομονή και κατανόηση και τον γιο μου Θάνο για τη χαρά που φέρνει καθημερινά στη ζωή μου. Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στον φίλο Λευτέρη Καντζίνο για την πολύτιμη βοήθειά του καθώς και στους Γιάννη Γουγουλιά και Γιώργο Παπαμάρκου για την ηθική τους συμπαράσταση.

Το βιβλίο αυτό δεν θα ήταν πλήρες χωρίς το πολύτιμο αρχαιολογικό υλικό, τις γνώσεις και την προθυμία των συντελεστών των ιστοτόπων Ασπρόμαυρες Ιστορίες και Και εγένετο ΠΑΟΚ. Τους ευχαριστώ από καρδιάς.

Το έργο αυτό αφιερώνεται σε όλα τα θύματα της οπαδικής βίας, ανεξαρτήτως χρώματος ή ομάδας.

Υ.Γ. Χρωστώ ένα έργο-αφιέρωμα στη γυναικεία ποδοσφαιρική ομάδα, μακράν το πιο επιτυχημένο τμήμα του συλλόγου. Είναι μια υπόσχεση στις «αετίνες» μας.

1

ΑΣΠΡΟΜΑΥΡΗ ΚΛΩΣΤΗ ΔΕΜΕΝΗ, ΣΤΗΝ ΑΝΕΜΗ ΤΥΛΙΓΜΕΝΗ

Εκείνη την Κυριακή της 12ης Δεκεμβρίου 1926, στον «Στίβον του Ηρακλέους», 11 παίκτες με παράξενες ασπρόμαυρες στολές έκαναν την είσοδό τους στον αγωνιστικό χώρο. Ούτε και οι ίδιοι οι ποδοσφαιριστές τότε δεν φαντάζονταν ότι ήταν η αρχή μιας όμορφης ιστορίας! Ας γυρίσουμε όμως τον χρόνο πίσω, τρία χρόνια πριν από εκείνο το κυριακάτικο απόγευμα.

Στις 15 Ιανουαρίου 1923 περισσότεροι από 130 επιφανείς Κωνσταντινουπολίτες ίδρυσαν στη Θεσσαλονίκη την «Ένωσιν Κωνσταντινουπολιτών» (ΕΚ). Στο καταστατικό της ορίστηκαν οι σκοποί της ίδρυσής της: επικοινωνία, αλληλεγγύη μεταξύ των προσφύγων από την Κωνσταντινούπολη, περίθαλψη των αναξιοπαθούντων και ψυχαγωγία των μελών από μορφωτική, πηική και εθνική άποψη, μέσω της «αναδημιουργίας της πνευματικής ζωής της Κωνσταντινουπόλεως». Ως ύστατος σκοπός της Ένωσης οριζόταν η «παλιννόστηση των προσφύγων στις εστίες τους». Πολύ γρήγορα κατέστη σαφές ότι ο τελευταίος σκοπός ήταν πρακτικά ανεφάρμοστος. Η νέα πατρίδα των προσφύγων ήταν πλέον η Θεσσαλονίκη. Ως σφραγίδα του καταστατικού της ΕΚ

ορίστηκε η απεικόνιση της Αγίας Σοφίας, συνοδευόμενη από τις λέξεις: «Ένωση Κωνσταντινουπολιτών - Θεσσαλονίκη».

Στις 6 Απριλίου 1924 η γενική συνέλευση της ΕΚ, που είχε γιγαντωθεί πλέον, ενέκρινε την τροποποίηση του καταστατικού της, η οποία είχε συνταχθεί από τον προηγούμενο Φεβρουάριο. Στο τροποποιημένο αυτό καταστατικό προβλεπόταν και η δυνατότητα ίδρυσης ανεξάρτητου αθλητικού τμήματος. Το σχετικό άρθρο 27 διευκρίνιζε ότι εάν, εντός του Κοινωνιολογικού Τμήματος, ιδρυθεί και Αθλητικό Τμήμα, αυτό μπορεί να καταρτιστεί ανεξάρτητο και με δική του ονομασία, σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Ολυμπιακής Επιτροπής. Έναν χρόνο αργότερα ιδρύθηκε το Αθλητικό Τμήμα της ΕΚ. Στο «Ένωση Κωνσταντινουπολιτών» προστέθηκε η λέξη «Αθλητική» και δημιουργήθηκε η «Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπολιτών», η οποία σύντομα απέκτησε και εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας, που εγκρίθηκε από την ΕΚ. Ουσιαστικά το τμήμα αυτό προήλθε από την απορρόφηση της Βυζαντινής Αθλητικής Ένωσης (ΒΑΕ) που είχαν ιδρύσει Κωνσταντινουπολίτες της Θεσσαλονίκης το 1923. Πολλοί Κωνσταντινουπολίτες αθλητές, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα του συλλόγου τους, αποχώρησαν από τις ομάδες που αγωνίζονταν ως τότε, προκειμένου να στηρίξουν το νεοσύστατο αθλητικό τμήμα. Το ποδοσφαιρικό τμήμα ήταν από τα πρώτα που συγκροτήθηκαν. Ωστόσο, η Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Μακεδονίας-Θράκης (ΕΠΣΜΘ) αρνήθηκε να εγγραφεί στο μητρώο της την ποδοσφαιρική ομάδα του Αθλητικού Τμήματος της ΕΚ, καθώς τη θεώρησε τμήμα πολιτικού σωματείου. Αυτό ανάγκασε τους εκπροσώπους του ποδοσφαιρικού τμήματος να ανεξαρτητοποιηθούν. Έτσι, στις 27 Δεκεμβρίου 1925 ιδρύθηκε η Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπολιτών Θεσσαλονίκης (ΑΕΚΘ).

Το προϋπάρχον Αθλητικό Τμήμα της ΕΚ δεν καταργήθηκε, λειτουργώντας παράλληλα με την ΑΕΚΘ.

Με την ίδρυση της τελευταίας σημειώθηκαν και οι πρώτες σοβαρές διαφωνίες μεταξύ των μελών της και εκείνων του Αθλητικού Τμήματος της ΕΚ, αναφορικά με τη διοίκηση της πρώτης και τον τρόπο σύστασής του (χωρίς προηγούμενη πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης). Σύμφωνα με τον ιστότοπο της ΠΑΕ ΠΑΟΚ: «επρόκειτο ουσιαστικά για μια σύγκρουση που κράτησε 3 μήνες και οδήγησε σταδιακά σε οριστική ρήξη τις δύο πλευρές». Η συγκληθείσα συνέλευση της 7ης Μαρτίου 1926, για τη διευθέτηση του προβλήματος, προβλεπόταν θυελλώδης. Κατά τη διάρκειά της, η πλευρά της ΑΕΚΘ αποχώρησε, επιθυμώντας να παραμείνει ένα ανεξάρτητο σωματείο. Ενώ όμως τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ΑΕΚΘ είχαν αποχωρήσει, η συνέλευση συνεχίστηκε και μάλιστα εξέλεξε νέο ΔΣ από την αντίπαλη παράταξη. Τα αποχωρούντα μέλη δεν δέχτηκαν αυτή την εξέλιξη και κινήθηκαν αμέσως για τη δημιουργία νέου αθλητικού σωματείου.

Στις 30 Μαρτίου 1926, συγκεντρώθηκαν στη Λέσχη Κωνσταντινουπολιτών οι Τριαντάφυλλος Τριανταφυλλίδης, Κωνσταντίνος Κοεμτζόπουλος, Κωνσταντίνος Κρητικός, Μιχάλης Θεοδοσιάδης, Ιωακείμ Ιωακειμόπουλος, Αριστόδημος Δημητριάδης, Αλέξανδρος Αγγελόπουλος και Μενέλαος Τσούλκας και υπέγραψαν το πρωτόκολλο ιδρύσεως του νέου «ποδοσφαιρικού και Αθλητικού Σωματείου υπό την επωνυμία Πανθεσσαλονίκειος Αθλητικός Όμιλος Κωνσταντινουπολιτών». Πόσοι άραγε να φαντάζονταν από τους παρευρισκόμενους ότι εκείνη τη στιγμή υπέγραφαν την ίδρυση ενός συλλόγου, ο οποίος θα έφτανε τα 100 χρόνια ζωής, θα ξεπερνούσε το προσφυγικό πλαίσιο,

θα κατακτούσε πανελλήνιους τίτλους και θα διακρινόταν στα ευρωπαϊκά γήπεδα;

Στις 5 Απριλίου πραγματοποιήθηκε η Γενική Συνέλευση, στην οποία έλαβαν μέρος και οι ποδοσφαιριστές της ομάδας και στην οποία εκλέχτηκε το πρώτο διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου. Στις 10 Απριλίου υπογράφηκε από τα μέλη του πρώτου διοικητικού συμβουλίου του ΠΑΟΚ η αίτηση αναγνώρισης του συλλόγου στο Πρωτοδικείο. Δέκα ημέρες αργότερα, στις 20 Απριλίου 1926, το Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης εξέδωσε την απόφαση με αριθμό 822, αναγνωρίζοντας και επίσημα τον ΠΑΟΚ. Ως χρώματα του νεοσυσταθέντος συλλόγου ορίστηκαν το μαύρο και το λευκό. Το πρώτο συμβόλιζε τον πόνο και το δάκρυ για τον ξεριζωμό του ελληνισμού της Μικράς Ασίας. Το δεύτερο την ελπίδα για το μέλλον. Ως έμβλημα επιλέχτηκε ο συνδυασμός πετάλου με τετράφυλλο τριφύλλι, πιθανότατα εμπνευσμένο από ένα εκ των κατατεθέντων σημάτων της καπνοβιομηχανίας «Λύσανδρου Μαρούλη».

Η νέα ομάδα τοποθετήθηκε από την ΕΠΣΜΘ στη β΄ κατηγορία Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη, ο ΠΑΟΚ τοποθετήθηκε στη συγκεκριμένη κατηγορία ως τιμωρία για το «αντάρτικο» που ξεκίνησε κατά της Ένωσης. Οι «ασπρόμαυροι» είχαν καλέσει, στις 28 Ιουλίου 1926, όλα τα σωματεία της Θεσσαλονίκης σε συνέλευση για να προτείνουν τη δημιουργία μιας νέας Ένωσης Ποδοσφαιρικών Σωματείων, που θα είχε στις τάξεις της μόνο τις ομάδες της Θεσσαλονίκης και θα άφηνε την κεντρική διαχείριση στην Ένωση της Μακεδονίας – Θράκης.

Ο ΠΑΟΚ κατηγορήθηκε για ανταρσία με την «παρασυναγωγή» αυτή, όπως την χαρακτήρισε η ΕΠΣΜΘ, και τιμωρήθηκε με τέσσερις μήνες αποβολή και απαγόρευση συμμετοχής σε αγώνες,

ακόμα και φιλικούς. Οι «ασπρόμαυροι» ξεκίνησαν την ιστορική τους πορεία με μια τιμωρία, η οποία θα μπορούσε να επιφέρει τη διάλυσή τους. Όμως δεν στάθηκε ικανή να σταματήσει την ενθουσιώδη ορμή των ιδρυτών τους και την αυξανόμενη στήριξη του προσφυγικού κόσμου της Θεσσαλονίκης. Απόδειξη γι' αυτό η δήλωση πενήντα ποδοσφαιριστών για τη σεζόν που θα ξεκινούσε τον χειμώνα του 1926! Τελικά, η ποινή μειώθηκε στο μισό και ο ΠΑΟΚ άρχισε την προετοιμασία για την πρεμιέρα του στους αγωνιστικούς χώρους.

Το πιθανότερο όμως είναι πως η τοποθέτηση του ΠΑΟΚ στη β' κατηγορία συνδέεται με την ανάγκη «στέγασης» των επτά νεοϊδρυθέντων ομάδων της Θεσσαλονίκης [ΠΑΟΚ, ΑΟ Θεσσαλονίκης, Μακαμπί Θεσσαλονίκης, Ποδοσφαιρικός Όμιλος Τροχιοδρομικών, Μορφωτική Ένωση Νεολαίας Τούμπας (MENT), Νέα Γενεά και Εργατικός Αστέρης].

Όπως προαναφέρθηκε, ο ΠΑΟΚ αντιμετώπισε τη Νέα Γενεά για την πρώτη αγωνιστική του πρωταθλήματος β' κατηγορίας. Η φημολογία για τις δυνατότητες των παικτών της νέας ομάδας και η περιέργεια ώθησαν πλήθος κόσμου να παρακολουθήσει τον αγώνα. Το πρώτο ημίχρονο ανήκε ολοκληρωτικά στον ΠΑΟΚ. Σύμφωνα μάλιστα με το ρεπορτάζ της εποχής: «Η ομάς του ΠΑΟΚ κατά το ημιχρόνιον τούτο μας παρουσίασε ένα πρώτης τάξεως παιγνίδι δικαιολογούσα την φήμην της». Απόρροια της υπεροχής των «ασπρόμαυρων» ήταν να προηγηθούν με 2-0. Ο Χριστόφορος Παντερμαλής άνοιξε το σκορ. Φανταζόταν άραγε εκείνη τη στιγμή των πανηγυρισμών ότι έγραφε ιστορία; Ο ίδιος παίκτης σημείωσε και το δεύτερο «υπέροχον» γκολ. Ο μέσος των «ασπρόμαυρων» με τα δύο αυτά τέρματα και τη συνολική απόδοσή του απέσπασε τα ευμενή σχόλια του συντάκτη της

εφημερίδας *Μακεδονία*: «όστις με το άφθαστό του παιγνίδι διεκρίνετο από όλην την ομάδα. Το παίξιμό του μας ενθυμίζει παίκτην διεθνούς αξίας». Στην επανάληψη, η Νέα Γενεά μείωσε με πέναλτι του Μακαρονόπουλου. Ο σκόρερ (μετέπειτα παίκτης του ΠΑΟΚ) νίκησε τον αδελφό του, ο οποίος αγωνιζόταν ως τερματοφύλακας στους «ασπρόμαυρους». Το τελικό 3-1 διαμορφώθηκε στα μισά της επανάληψης, με εύστοχη εκτέλεση πέναλτι του Μιχάλη Βεντουρέλη. Ήταν η αρχή μιας όμορφης ιστορίας ενός αιώνα.

Μια πιθανή ενδεκάδα της προεπιλογής του ΠΑΟΚ είναι:
Μακαρονόπουλος, Ανδρεάδης, Βλάχος, Παντερμαλής, Πάγκαλος, Τσολακίδης, Λιανόπουλος, Γεωργιάδης, Χρηστίδης, Παπαδόπουλος, Βεντουρέλης.

Είναι σχεδόν βέβαιο επίσης ότι ο Κώστας Ανδρεάδης εκτέλούσε ταυτόχρονα και χρέη προπονητή.

100 ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΟΚ

Εκατό χρόνια περφηάνιας και αντίστασης

Ο ιστορικός Νίκος Γιαννόπουλος, συνδυάζοντας την επιστημονική του ιδιότητα και εμπειρία με την αγάπη για το άθλημα και τον σύλλογο, ανταποκρίνεται στην ιστορική μνήμη με ένα πρωτοποριακό έργο, που διαφοροποιείται από το τυπικό χρονολόγιο ή τη συλλογή αφηγήσεων. Το βιβλίο αυτό, καρπός εξαντλητικής αρχειακής έρευνας, αναδεικνύει τον «Δικέφαλο του Βορρά» όχι μόνο ως ποδοσφαιρική ομάδα αλλά και ως ιστορικό φαινόμενο.

Μέσα από τις σελίδες του, ο συγγραφέας μάς καλεί να «υπογράψουμε» την ιδρυτική πράξη του ΠΑΟΚ, να γνωρίσουμε γνωστούς και άγνωστους ήρωες, να παρακολουθήσουμε αγώνες στο Σιντριβάνι, να βρεθούμε στα εγκαίνια της Τούμπας, να στριμωχτούμε στα κάγκελα της θύρας 4, να πανηγυρίσουμε στις κερκίδες του Χάιμπουρι, να ειρωνευτούμε για το «Κίτρινο Τείχος» της Ντόρτμουντ, να χορέψουμε στο Σουκρού Σαράτσογλου.

**100 + 1 ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΠΟΥ ΜΑΣ ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΥΝ
ΟΤΙ «Ο ΔΙΚΟΣ ΜΑΣ ΠΑΟΚ
ΔΕΝ ΧΑΝΕΙ ΠΟΤΕ!».**

ISBN: 978-618-03-4861-3

9 786180 348613

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84867

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ
e-book